

PRO NIEUWEGEIN

Nieuwegein, 19 augustus 2026

Aan het college van Burgemeester en wethouders van Nieuwegein

Betreft: Artikel 44-brief demonstratierecht

Geacht college,

Naar aanleiding van een demonstratie en poging van Extinction Rebellion (XR) en Utrecht4Palestine om de snelweg bij Nieuwegein te blokkeren op 4 juli 2026, heeft PRO Nieuwegein zorgen over het verloop van de gebeurtenissen en de handhaving van het demonstratierecht. Daarbij hebben we de indruk dat er sprake is geweest van ongelijke behandeling en handhaving van het demonstratierecht van demonstranten en tegendemonstranten. Onze vragen gaan dan ook voornamelijk over de rol van aanwezige boeren en de wijze van handhaving door de politie. Wij verzoeken het college om beantwoording van de volgende vragen.

1. Is het college op de hoogte van het feit dat de aanwezige boeren actievoerders van XR hebben belemmerd bij het protesteren, onder meer door het vormen van blokkades en het inrijden op demonstranten met tractoren?
2. Hebben de boeren zelf vooraf melding gemaakt van het voornemen om een tegendemonstratie te organiseren?
3. Is het college op de hoogte van de aanwezigheid die middag van de extreemrechtse vlogger 'Dutch Travel Maniac', die ongehinderd en zonder perskaart zich door de demonstranten heen bewoog, en dat hij naderhand ook actief heeft opgeroepen tot het delen en eventueel 'doxxen' van de door hem gefilmde XR-demonstranten?
4. Hoe beoordeelt het college deze handelingen in het licht van de openbare orde en veiligheid, en van het demonstratierecht an sich?
5. Is het college het ermee eens dat een tegendemonstratie weliswaar is toegestaan, maar dat het doelbewust verhinderen van een andere demonstratie een strafbaar feit kan zijn, bijvoorbeeld wanneer sprake is van het hinderen of intimideren van demonstranten?
6. Heeft de politie deze incidenten geregistreerd als mogelijke strafbare feiten, en zo ja, welke vervolgstappen zijn gezet?
7. Klopt het dat er alleen XR-demonstranten zijn aangehouden en beboet, terwijl geen enkele boer is bestraft?

8. Hoe verklaart het college dit verschil in optreden?
9. Is er door de politie van tevoren een risico-inschatting gemaakt waarin ook het gedrag van eventuele tegendemonstranten is meegenomen en is het college hiervan op de hoogte gesteld door de politie?
10. Achten het college het wenselijk dat verschillende groepen burgers bij hetzelfde gebeurtenis verschillend worden behandeld door de handhaving?
11. Hoe waarborgt het college dat het demonstratierecht voor alle groepen gelijk wordt beschermd?
12. Heeft de gemeente vooraf afspraken gemaakt met politie of andere partners over het voorkomen van escalatie tussen verschillende groepen?
13. Welke stappen gaat het college zetten om herhaling van dit soort gevaarlijke situaties te voorkomen, met name wanneer groepen doelbewust proberen andere demonstranten te hinderen?
14. Kan het college toezeggen dat het in gesprek gaat met de politie over consequente, proportionele en gelijke handhaving bij toekomstige demonstraties, inclusief het optreden tegen groepen die andere demonstranten hinderen?

Hoogachtend,

Jade Besuyen

Gemeenteraadslid PRO Nieuwegein

